

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Kalix kommun

*Conny Erkheikki
Auktoriserad revisor*

Mars 2017

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.2.	Revisionell bedömning	7
3.3.	Rättvisande räkenskaper	8
3.3.1.	Iakttagelser	8
3.3.2.	Revisionell bedömning	9

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning endast delvis uppfyllda.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsmed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsmed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2017-03-26. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017-03-27 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2017-04-10.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och text.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas inte. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Netto- kostnad 2016	Budget	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen	67	69,4	2,4
Utbildningsnämnden	346,4	349,1	2,7
Fritids- och kulturnämnden	38,4	37	-1,4
Socialnämnden	378	384,2	6,2
Samhällsbyggnadsnämnden	42,1	41	-1,1
Summa nämnderna	871,9	880,7	8,8

Socialnämndens överskott om 6,2 mnkr beror huvudsakligen på överskott (7,2 mnkr) inom integrationen. Äldreomsorgen redovisar -4,2 mnkr och individ- och familjeomsorgen + 2,5 mnkr.

Utbildningsnämnden redovisar underskott inom grundskolan med -2,0 mnkr, överskott i gymnasieskolan med 4,1 mnkr och Komvux + 0,6 mnkr.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen har inga tidigare underskott att återställa. Balanskravsresultatet före avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) uppgår till 32,6 mnkr, varav 17,3 mnkr avsätts till RUR. Det justerade resultatet uppgår därefter till 15,3 mnkr.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016:

Finansiella mål, fastställda av fullmäktige i budget 2016	Ev kommentarer	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Årets resultat i Kalix kommun skall, under en femårsperiod, uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Årets resultat 3,4 %. 1,56 % för femårsperioden	Målet uppnås för det enskilda året men inte för femårsperioden
Uppföljningen av nämndernas driftföljksamhet samt avvikelse mot budgeterat resultat redovisas vid varje kommunstyrelsesammanträde.	Månadsrapportering genomförd.	Målet har uppnåtts.
Kalix kommuns mål är att årligen amortera minst 5 miljoner kronor	Amortering har skett med 20 mnkr.	Målet har uppnåtts.

Av redovisningen framgår att två mål har uppfyllts i sin helhet och att ett är delvis uppfyllt.

Kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet uppnåtts.

Mål för verksamheten

Verksamhetsmässiga mål, fastställda av fullmäktige i budget 2016	Utfall 2016, ev kommentar	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Öka inflyttningsnettot	Per 2016-12-31 ligger nettot på 75 plus.	Målet har uppnåtts.
Att minska ej utnyttjade lokalytor	Ytorna har ökat från 2,0 % till 4,8 %	Målet har inte uppnåtts.
Att anpassa resurserna efter jämförbara nyckeltal, för kommungruppen	Tre av sju indikatorer är uppnådda.	Målet endast uppnått till mindre del.
Minska inköp och användning av produkter med innehåll av ämnen med negativ påverkan på människors hälsa och ekosystem	Av tre indikatorer har en inte gått att utvärdera, en indikator är inte uppnådd och den tredje har delvis uppnåtts.	Målet endast uppnått till mindre del.
Minska klimatpåverkan från Kalix kommuns verksamheter	Av tre indikatorer har en uppnåtts, de två övriga har inte uppnåtts.	Målet endast uppnått till mindre del.

Av redovisningen framgår att ett mål har uppfyllts i sin helhet, ett har inte uppnåtts och tre har uppnåtts till mindre del.

Kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning i verksamhetsmässigt perspektiv delvis har uppnåtts.

3.2.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är vid en sammantagen bedömning uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning 2016, vid en sammantagen bedömning endast delvis är uppfyllda.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 33,7 mnkr (7 mnkr). Resultat medför därför en positiv avvikelse mot budget med 17,2 mnkr.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2016	Budget 2016	Budget- avvikelse	Utfall 2015
Verksamhetens intäkter	305,3	295,8	9,5	239
Verksamhetens kostnader	-1198,4	-1178,3	-20,1	-1123,6
Jämförelsestörande post	0,0	0,0	0,0	8,5
Avskrivningar	-60	-57,3	-2,7	-53,8
Verksamhetens nettokostnader	-953,1	-939,8	-13,3	-929,9
Skatteintäkter	742,7	747,8	-5,1	718,6
Generella statsbidrag och utjämning	249,1	217,9	31,2	227,8
Finansiella intäkter	3,2	1,5	1,7	1,6
Finansiella kostnader	-8,2	-10,9	2,7	-11
Årets resultat	33,7	16,5	17,2	7,1

Skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning ger tillsammans en positiv budgetavvikelse om 26 mnkr, samtidigt som verksamhetens nettokostnader överskrider budget med 13,3 mnkr. Värt att notera är dock att de kostnader kommunen finansierat med det tillfälliga stödet för att hantera flyktingsituationen hamnar under verksamhetens nettokostnader, medan själva stödet ligger under statsbidrag. Budgetföljsamheten är således bättre än vad som framgår av ovan.

Årets resultat har belastats med ett ägartillskott till Kalix Industrihotell AB med 26,9 mnkr. Detta framgår av not till finansförvaltningen i driftsredovisningen. Denna upplysning borde dock finnas med i förvaltningsberättelsen, då den är viktig för resultatanalysen av Kalix kommuns resultaträkning. Där omnämns bara den del av förlusttäckning som ligger under kommunstyrelsen och som var budgeterad.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Kalix kommun tillämpar rekommendationen.

Ett problem, som inte är unikt för Kalix kommun, är att anläggningsregistret för äldre investeringar inte är tillräckligt detaljerat för att enkelt kunna utrangera tillgångar då nya investeringar genomförs som ersätter de gamla tillgångarna. En modell för detta är under framtagande. Vår bedömning är att vissa utrangeringar som borde ha gjorts, inte påverkar balansräkningen i någon materiell omfattning, då investeringarna i många fall, men inte alla, sannolikt inte har kvar något oavskrivet värde. Det är dock, enligt vår mening, viktigt att under 2017 ta fram en modell för detta.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

Mars 2017

Hans Forsström
Uppdragsledare

Conny Erkheikki
Projektledare